

"Följande text är en ordagrann översättning av videoundervisningen med den Engelska titeln "The Lunar Sabbath Uncovered." Avsikten är att göra det lättare för dig att förstå sammanhanget mellan tal, text, bilder, media och diagram i videoundervisningen och på så sätt underlätta för dig att förstå den Engelska presentationen. Det kan förekomma en och annan svårighet med rätt översättning från Engelska till Svenska och ibland några smärre grammatiska fel som du får ha överseende med. Vi hoppas ändå att du skall få ett gott utbyte av videopresentationen med hjälp av denna översättning."

Tiden: Vår Skapares kalender serie: En granskning av Månsabbatsfirarnas lära.

Under sex dagar skall arbete utföras, men den sjunde dagen är vilosabbat, en dag för helig sammankomst. Inget arbete skall ni då utföra. Det är HERRENS sabbat, var ni än bor. (3 Moseboken 23:3).

Om det är nytt för dig att fira/hålla Herren Sabbat på lördagar, har du förmodligen aldrig hört talas om "MånSabbater heller." Men det är ganska sannolikt att du så småningom kommer att hitta någon som praktiserar och försöker lära ut det. Vi har gjort alla försök som finns för att förstå denna lära, precis som med allt annat, så vi bestämde oss till sist för att testa den mot Guds ord. Vi hoppas här kunna erbjuda en rättvis presentation av denna lära. Vår avsikt är att försöka ge värdefulla tankar till dig som lever i tron på Jesus Kristus, att pröva och testa allting i jämförelse med vad Guds ord säger.

Vi har funnit att precis som de flesta traditionella kristna är främmande för att fira Sabbat på den dag som Herren helgade, så fungerar också Månsabbatsanhängarna. Syftet med denna undervisning är att utrusta Kristi kropp att på en Skriftenlig grund hålla Sabbat på den sjunde dagen varje vecka och att visa på att det som avviker från denna Guds befallning inte är förenligt med Skriften. Ofta finns det olika nivåer för vad som anses som "bevis." Vissa kräver bara ett fåtal belägg för sin doktrin eller tro och andra kräver en mängd bevis för att få igenom en doktrin eller övertygelse. Detta borde vara en självklarhet, men det är tydligt att vi måste vara väldigt försiktiga så att vi inte litar mer på tolkningar av bevis än de verkliga bevisen som stöder att en övertygelse är rätt.

För att verkligen kunna tro på Månsabbatens lära, måste man tyvärr förlita sig mer på tolkningar än verkliga bevis. Men i en del Månsabbatslitteraturen finns ibland mycket övertygande tolkningar som anses vara "avgörande bevis." När man undersöker dessa blir det tydligt att bevisningen som åberopas är långt ifrån trovärdig, än mindre övertygande. Vi behöver vara extra försiktiga med någon upphausad användningen av termer och döma rättvist om vad som egentligen är bevis eller inte. Det är lätt att låta sig övertygas av en stark terminologi, så vi bör vara beredda på att göra våra egna bedömningar om huruvida sådana bevis verkligen är pålitliga.

Det vi med hjärtat står för beträffande denna doktrin, är att avgöra "vad är det som verkligen fastställer ett Skriftenligt faktum," och vad som bara är en vana som man har att förlita sig på och tro på en teori som kräver en serie av "möjliga slutsatser" istället för verkliga fakta.

Vad är då Månsabbaten?

Den ignorerar helt den nuvarande sjudagarsveckans cykel som används i dag och inriktar sig istället på månen för att avgöra när en ny vecka börjar och slutar. Så i stället för att återkommande observera Sabbaten på den sjunde dagen (lördagen) som en oavbruten vilodag i en sjudagarsvecka, startar månsabbaten en sjudagars veckocykel nära början av varje månad. En månad följer månens faser. Herrens årliga högtidsdagar bestäms också av vissa dagar i månens cykel. Med start från den nya månen, infaller Herrens påsk på den 14:e dagen i den första Hebreeiska månaden (Aviv) varje år. Men de som håller sig till Månsabbatens beräkningar anser att en regelbunden sabbat infaller på vissa bestämda dagar varje månad. De väljer att hålla regelbundna sabbater den 8:e, 15:e, 22:a och den 29:e dagen i varje månad. Några få gör det på den 7:e, 14:e, 21:a och 28:e dagen varje månad. Men för enkelhetens skull kommer vi att hålla oss till dem som firar den på 8:e, 15:e, 22:a och den 29:de dagen. Här är en illustration för att klargöra det hela:

Månsabbatsfirarnas kalender;

1 2 3 4 5 6 7 8
9 10 11 12 13 14 15
16 17 18 19 20 21 22
23 24 25 26 27 28 29 30

En månens cykel är cirka 29,52 dagar i längd i genomsnitt. Eftersom Månsabbaten ignorerar den aktuella veckans cykel, kan deras Sabbat infalla på vilken dag som helst i veckan. Det beror uteslutande på månens faser. Ett stort problem som Månsabbatens entusiaster möter är det faktum att det finns extra dagar i månaden som hindrar dem från att kunna hålla sabbaten var sjunde dag i veckan. Månen rör sig genom en hel cykel (först månstrimman, sedan halvmåne, därefter fullmåne, sedan halvmåne, månstrimman och konjunktionen) i ca 29,5 dagar. Eftersom vi inte kan dela upp en dag i mindre delar, innebär detta att cirka hälften av månaderna kommer att pågå i 29 dagar, medans andra kommer att ha cirka 30 dagar. Så vad gör Månsabbatens anhängare på första och 30 dagen i varje månad? Det är där vissa kan skilja sig åt. Samtidigt som alla kallar dem "Nymånadsdagar" håller vissa dem som en förlängning av sabbaten på den 29:e dagen.

Detta är ett problem eftersom det finns ställen i Skriften som visar att människor byggde (Exodus 40) och gjorde omfattande resor (Esra 7:9) på nymånadsdagen. Det finns dessutom inte något som säger att vi måste vila på en nymånadsdag utom nymånadsdagen i den sjunde månaden. Nymånadsdagen i den sjunde månaden är HERRENS basunklingsdag. Denna nymånadsdag skulle kunna vara vad som skriften nämner i Amos 8:5;

Amos 8:5

ni som säger: "När är nymånadsdagen förbi så att vi får sälja säd, och sabbaten så att vi får öppna vårt sädesförråd? Då skall vi göra efa-måttet mindre och höja priset och förfalska vågen så att den visar orätt vikt.

Andra bara avstår från handel eller sysselsättning under dessa dagar, men är fria att göra allt annat arbete, som klippa gräsmattan, sköta trädgården, gräva diken och bygga hus, göra resor eller hålla på med hushållsarbete. Vad detta skulle innebära i huvudsak är att de inte får en riktigt vila var sjunde dag. De skulle behöva vänta i upp till nio dagar för att få en vilodag.

Om de t ex hade sabbat på den 29:e dagen i månaden, skulle det vara tillåtet att göra olika typer av arbeten på den 30:e dagen i samma månad och 1:e, 2:e, 3:e, 4:e, 5:e, 6:e, och 7:e dagen i den följande månaden. Detta innebär att en person kan arbeta 8 dagar istället för de 6 som Herren har bestämt och vila på den 9:e dagen i stället för den sjunde. Med båda metoderna, blir Herrens befallning att arbeta sex dagar och vila på den sjunde dagen, ignorerad i slutet av varje månad.

3 Moseboken 23:3

Under sex dagar skall arbete utföras, men den sjunde dagen är vilosabbat, en dag för helig sammankomst. Inget arbete skall ni då utföra. Det är HERRENS sabbat, var ni än bor.

Redan där har vi ett allvarligt problem med Månsabbatens lära som inte är förenlig med Guds ord. Men, låt oss fortsätta, det finns mer att titta på:

Finns det något i Skrifterna om "Moedim (Herrens bestämda mötestider)" som bevis för att Månsabbaternas förespråkare har rätt? Vad hänvisas oftast till som stöd för Månsabbatsläran?

Den bygger huvudsakligen på tre Skriftställen. Vi kommer att gå igenom dessa och de är återkommande tydligt angivna på deras webbsidor och trycksaker där de försöker bevisa sin lära. De sägs ofta att detta är de "starkaste punkterna" för denna lära. Eftersom de nu anses vara de starkaste punkterna, bör vi se om de är starka nog när det gäller att fastställa fakta. Den första punkten finns i Första Moseboken:

1 Moseboken 1:14-16

Gud sade: "Varde på himlavalvet ljus som skiljer dagen från natten!" De skall vara tecken ('owth) som utmärker särskilda tider (mow'ed), dagar och år, och de skall vara ljus på himlavalvet som lyser över jorden." Och det skedde så. Gud gjorde de två stora ljusen, det större att härska över dagen och det mindre att härska över natten, likaså stjärnorna.

De ljus som särskilt nämns är solen (större), månen (mindre), och stjärnor. En månsabbatsanhängare kommer snabbt att påpeka att månen är ett av ljusen på himmelens fäste, som skapades för "särskilda tider." Ordet som översatt som "särskilda tider" i det här Skriftstället är det hebreiska ordet Moedim," som de flesta är överens betyder "avtalade tider."

Här Strong's Lexikons beskrivning:

4150 mow'ed mo-ade' eller moled {mo-ade'}; eller (femininum) moweadah (2 Krönikeboken 8:13) {mo-aw-daw'}; från 3259; mer bestämt, ett möte, m a o en bestämd tid eller årstid; Specifikt, en festival, vanligtvis under året, underförstått, en församling som sammankallas för ett bestämt ändamål, tekniskt sett en församling, i förlängningen, mötesplats, också en signal som utsetts i förväg, förutsagda tecken, tider, plats för högtidliga församlingssammankomster, högtidliga högtider, utsedda efter årstid, på församlingen (fastställda) bestämda tider.

Vi kan tydligt se att avsikten med ordet är en viss bestämd tid för församlingen, relaterade till högtider och årstider. Nu ska vi titta på det andra nyckelordet i Skriften, introduktionen till Herrens bestämda mötes tider i 3 Moseboken;

3 Moseboken 23:1-3

HERREN talade till Mose. Han sade: Säg till Israels barn: HERRENS högtider skall ni utlysa som heliga sammankomster, de är mina högtider. Under sex dagar skall arbete utföras, men den sjunde dagen är vilosabbat, en dag för helig sammankomst. Inget arbete skall ni då utföra. Det är HERRENS sabbat, var ni än bor.

Ordet som översätts till "högtider" i vers 2 är återigen det hebreiska ordet Moedim." Observera att varje veckas Sabbat återfinns som en viktig och bestämd dag bland de avtalade mötestiderna "moedim." Detta är ett mycket viktigt Bibelställe som riktar sig till de som tror på månsabbaten. För dem är det ett bevis för att månen måste vara inblandad när man fastställer den veckovisa Sabbaten. Eftersom sabbaten är en av de fastställda mötestiderna "moedim" som tillsammans med andra högtider, som påsk och veckohögtiden, berörs senare i detta kapitel, och 1 Moseboken 1:14 säger att månen är till för "moedim," blir logiken i månsabbatsanhängarnas skara, att månen även måste användas för att bestämma den regelbundna veckovisa sabbaten. Låt oss nu gå vidare till det tredje och sista Skriftstället som de månsabbatstroende anger som en av de "starkaste punkterna" för sin övertygelse:

Psaltaren 104:19

Du gjorde månen till att bestämma tider, solen vet stunden då den skall gå ner.

Här har vi återigen det hebreiska ordet "moedim" som i denna vers översatts till "bestämda tider." För dem betyder det här skriftstället att man kan lägga åt sidan alla argument för att månen ska användas för att bestämma den veckovisa sabbaten, vilken är en av de fastställda mötestiderna "moedim." Ytligt sett kanske detta låter som sund logik:

- 1) Månen är till för "moedim."
- 2) Den ordinarie sabbaten heter "moedim" i Skriften.
- 2) Därför måste månen på något sätt användas för att fastställa den regelbundna sabbaten.

Men en sådan logik är inte baserat på grundläggande fakta. Det är viktigt att vi bygger vår tro på de fullständiga bud Herren har gett oss och inte på något som "låter rimligt" bara genom att titta på några Skriftställen och fastslå att detta är sanningen. Deras logik centrerar sig INTE på förståelsen av att månen är till för "moedim." Den centrerar sig på att månen måste användas för att fastställa ALLA "moedim." Det är mycket viktigt att vi förstår skillnaden. Om det finns exempel i Skriften där månen inte används för att fastställa "moedim," så faller alla deras argument. Varför? Jo, för om vi har exempel i Skriften där månen inte är inblandad i "moedim," bevisar det att månen inte nödvändigtvis behöver vara inblandad i varje veckas sabbat heller. Så låt oss ta ytterligare en titt;

Domarboken 20:38

Men Israels män hade kommit överens med dem som låg i bakhåll att de skulle låta tjock rök stiga upp från staden.

I det här Bibelordet är "moed" i den engelska Bibeln översatt med "appointed signals." "Moed" är singular formen av "Moedim." Det kommer från samma ordnummer i Strong's lexikon. Eftersom den bestämda signalen var att få ett tjockt moln av rök att stiga upp från staden, leder det till slutsatsen att månen inte hade någon del i denna "moedim." Det är uppenbart att vi inte kan använda månen för att tända en brasa.

Här i 4 Moseboken 28, har ordet "moed" i den engelska Bibeln översatts med "appointed signals (bestämda signaler)." I vår Svenska Bibel framgår det inte över huvudtaget.

4 Moseboken 28:2-4

"Befall Israels barn och säg till dem: Var noga med att ni på bestämd tid (moed) bär fram mina offer, min mat av mina eldsoffer, till en ljuvlig doft för mig. Och säg till dem: Detta är vad ni skall offra åt HERREN som eldsoffer: två felfria årsgamla lamm som ständigt återkommande

brännoffer varje dag. Det ena lammet skall du offra på morgonen, och det andra lammet skall du offra i skymningen,

Detta beskriver ett dagligt offer i templet eller tabernaklet. Två lamm offrades dagligen, ett på förmiddagen och det andra på kvällen. Herren sa: "Var noga med att ni på bestämd tid (moed) bär fram mina offer." "Tid" eller "moedim" i det här fallet är morgon och kväll. Månen kan helt klart inte vara med om att fastställa morgon eller kväll, men ändå kallas dessa för "moedim." Detta är en viktig insikt. Som vi ser i första Moseboken, kan moedim fastställas genom både sol, måne eller stjärnor.

1 Moseboken 1:14-16

Gud sade: "Varde på himlavalvet ljus som skiljer dagen från natten!" De skall vara tecken som utmärker särskilda tider, dagar och år, och de skall vara ljus på himlavalvet som lyser över jorden." Och det skedde så. Gud gjorde de två stora ljusen, det större att härska över dagen och det mindre att härska över natten, likaså stjärnorna.

Så frågan måste ställas, på vilket sätt är sol, måne och stjärnor involverade med sabbaten? Vilken av dem fastställer sabbaten? Nja, om vi skall räkna till den sjunde dagen, måste vi fråga oss vad som är definitionen på en Biblisk dag? Det är från solnedgång till solnedgång. Alltså är det solen som är det främsta instrumentet för att fastställa tidpunkten för sabbaten, inte månen. Detta visar tydligt att vissa av Herrens "moeds" inte har något med månen att göra. Precis som inte alla moeds behöver stjärnorna. Det är sant att Herren utsåg månen att förmedla "moeds," men naturligtvis inte alla Herrens "moeds" som månsabbaternas anhängare påstår. Därför är deras påstående att ALLA Herren "moeds" måste rätta sig efter månen (även sabbaten) helt enkelt inte sant. För att bevisa detta ännu tydligare, ta en titt på sammanhanget i Psalm 104:19:

Psaltaren 104:18-19

Stenbockarna har fått de höga bergen, klipporna är en tillflykt för klippgrävlingarna.
Du gjorde månen till att bestämma tider, solen vet stunden då den skall gå ner.

Om vi väljer att följa månsabbatens anhängare, blir det uppenbart att de lägger till i Herrens inspirerade ord när de säger att Herren "fastställde att månen bestämmer ALLA moeds och ALLA "moeds" måste rätta sig efter månen." För att bevisa att detta begrepp är fel, behöver vi bara kontrollera sambandet med Psalm 104:19. Ta en stund och titta på detta och lägg märke till den föregående vers, som använder en liknande typ av meningsuppbyggnad. Den säger, "Stenbockarna har fått de höga bergen." För att en månsabbatsanhängare ska vara konsekvent i sin övertygelse, se då vad problemet blir här: OM Herren fastställt att "månen avgör ALLA "moeds och ALLA "moeds" måste rätta sig efter månen," då blir följden med samma logik: "Herren har också gjort de höga bergen för alla stenbockar och de måste använda de höga bergen."

Detta är naturligtvis smått löjligt, men det visar det logiska felsteg man gjort med så dogmatiska slutsatser som att ALLA "moeds" måste rätta sig efter månen. Annars kan du även titta på vers 20 och finna att ALLA skogens djur måste vakna och vara i rörelse minst en gång varje natt. Sammanfattningsvis kan man säga att påståendet att alla Herren "moeds" måste rätta sig efter månen är helt enkelt inte sant.

Betydelsen av ordet "Moed" på hebreiska är större än vad månsabbatens väktare får det att låta, och när du närmare undersöker deras mycket stela tolkning av Psalm 104:19, trotsar den vår grundläggande förmågan att tolka rätt.

Eftersom vi redan har konstaterat att sabbaten är en fortsatt räkning av dagar, precis som första

Moseboken 1 avslöjar att det är solen som ska användas för att räkna dagarna. Vi måste vara försiktiga med sådana här saker. Vem som helst kan plocka ut ett Bibelord ur sitt sammanhang lite här och där och få det att passa in i sin teologi. Men för att till fullo förstå innebörden av hebreiska ord, måste vi alltid undersöka meningen och sammanhanget de förekommer i på de olika skriftställena. När vi gör detta, kommer den sanna innebörden fram i ljuset. Solen används för fastställa sabbaten, inte månen.

Så för oss är det naturligt att vi ställer frågan; Om de här skriftställena är de "starkaste punkterna för månsabbaten" och tolkning uppenbarligen är helt grundlös, vad sägs då på de svagare punkterna i denna doktrin?" I avsaknad av skriftställen som skulle tala om för oss att månen måste vara involverad i den veckovisa sabbaten, finns det egentligen ingen Skriftenlig grund för månsabbaten.

Bevisar de nämnda Sabbaterna att de är månsabbater?

Den andra punkten av de "starkaste punkterna för månsabbater" är de ställen i Skriften som talar om att Herrens sabbater är de som inträffar på de dagar i månaden som månsabbatsanhängarna anser vara sabbatsdagen. Det är svårt att se varför det skulle vara ett starkt argument till att börja med, eftersom det finns en av sju möjligheter att det händer under de veckor som är oberoende av månens cykel, vilket kan hända nästan två gånger per år i genomsnitt. Det faktum att en av dem skulle nämnas i Bibeln bevisar absolut ingenting.

För att månsabbatsläran skulle kunna fastställas, behöver man bevisa att månsabbaten sker på en viss dag i månaden under två eller flera månader i rad. Detta är omöjligt med varje veckas återkommande cykel. Men trots tappra försök har de ännu inte kunnat bevisa detta. Det finns bara ett eller två ställen i Skriften där det skulle kunna visa sig att Herrens Sabbat inföll på en viss dag i månaden. Det första som du hittar när du undersöker 2 Moseboken 16:1, där fullbordandet av Israel's resa till öknen i Sin skedde på den femtonde dagen i den andra månaden;

2 Moseboken 16:1

[Hela Israels menighet bröt sedan upp från Elim och kom på femtonde dagen i andra månaden efter sitt uttåg ur Egypten fram till öknen Sin, mellan Elim och Sinai.](#)

Följande dag, den 16 dagen i månaden, började Herren att sända manna från himlen och sa till dem att samla in dubbelt så mycket på den sjätte dagen, som var den 21:a dagen i månaden:

2 Moseboken 16:22-23

[På sjätte dagen hade de samlat in dubbelt så mycket av brödet, två gomer för var och en. Folkets alla furstar kom och berättade det för Mose. Då sade han till dem: "Detta är vad HERREN sagt. I morgon är det sabbatsvila, en HERRENS heliga sabbat. Baka nu det ni vill baka och koka det ni vill koka. Men allt som blir över skall ni spara åt er till i morgon."](#)

Förutsatt att det inte fanns några dagar i 2 Moseboken 16 som Skriften inte nämner något om, skulle detta placera den sjunde dagens sabbat att firas den 22:a varje månad. Det faktum att vi hittar ett Skriftställe där sabbaten råkar infalla på den 22 dagen i månaden, bevisar inte att vi bör acceptera månsabbatens doktrin. Som tidigare nämnts kan detta äga rum två gånger om året i genomsnitt. I verkligheten gör dessa passager mer skada än nytta åt månsabbatens doktrin. Herren gav Manna i sex dagar men upphörde med det på sabbaten.

2 Moseboken 16:24-30

[Och de sparade det till följande morgon, som Mose hade befallt, och nu luktade det inte illa och det kom inga maskar i det. Mose sade: "Ät detta i dag, för i dag är det HERRENS sabbat och då](#)

kan ni inte finna något på marken. I sex dagar skall ni samla in av det, men på sjunde dagen är det sabbat. Då kan ni inte hitta något." Ändå gick några ut på sjunde dagen för att samla in, men de fann ingenting. Då sade HERREN till Mose: "Hur länge skall ni vägra att hålla mina bud och befallningar? Se, HERREN har givit er sabbaten. Därför ger han er på sjätte dagen bröd för två dagar. Stanna därför hemma, var och en hos sig. Gå inte hemifrån på sjunde dagen." Alltså höll folket sabbat på sjunde dagen.

Lägg märke till det som sägs här,

"Hur länge skall ni vägra att hålla mina bud och lagar? "Hur länge skall ni vägra att hålla mina bud och befallningar? Se, HERREN har givit er sabbaten. Därför ger han er på sjätte dagen bröd för två dagar."

Herren försökte lära dem vilken dag som var sabbatsdagen genom att ge dem bröd för två dagar. De fick manna för den 6:e och 7:e dagen i veckan så att de inte skulle behöva samla in något på sabbaten.

Med månsabbatens doktrin, hamnar sådana principer i problem vid slutet av månaden. Gav Herren tre- eller fyrdubbelt så mycket manna så att det skulle räcka ända till den 29:e, 30:e och 1:a dagen i följande månad? Eller gav han bara dubbelt så mycket manna på den 28:e dagen i månaden och tillät dem att samla in Manna igen den 30:e dagen och 1:a dagen i följande månad (nymånsdagar)? Det skulle i såfall strida mot den befallning Herren gav i 2 Moseboken 16. Antingen skulle han behöva sända en fyrdubbel del för den 28:e dagen för att täcka både den 28:e, 29:e, 30:e och första dagen i följande månad, annars behövde han sända Manna för 7-8 dagar efter den 29:e dagen av nymånaden, vilket strider mot befallningen "*sex dagar skall ni samla in av det.*" Ju mer vi börjar analysera hur månsabbatsdoktrinen är uppbyggd, desto mer kommer den bara att ramla isär. På den andra platsen i Skriften där det kan påvisas att det var sabbat på den ena av måndagarna är under veckan när Jesus Kristus dog på korset. Dagen efter hans död var det uppenbarligen någon form av sabbat.

Johannes 19:30-31

När Jesus hade fått det sura vinet, sade han: "Det är fullbordat." Och han böjde ner huvudet och gav upp andan. Eftersom det var tillredelsedag och judarna inte ville att kropparna skulle hänga kvar på korset över sabbaten (Sabbaten var en högtidsdag) - det var nämligen en stor sabbatsdag - bad de Pilatus att de korsfästas ben skulle krossas och kropparna föras bort.

Vi vet att Jesus dödades på den dag då man skulle slakta påskalammet, vilket skulle vara den 14:e dagen i den första månaden. Om vi anser att den ovan nämnda sabbaten vara en reguljär veckosabbat, skulle det placera den 15:e dagen i den första månaden på en sabbat. Men;

Matthew 12:40

Ty liksom Jona var i den stora fiskens buk i tre dagar och tre nätter, så skall Människosonen vara i jordens inre i tre dagar och tre nätter.

Om Jesus här talar om sin tid i graven och vi tar uttrycket "tre dagar och tre nätter" bokstavligt, snarare än att förstå det som ett idiom, skulle det innebära att Jesus dog på den 4:e dagen i veckan. Vi vet att kvinnorna besökte graven på den första dagen i veckan och Yeshua hade då just uppstått. Gå tillbaka tre dagar och tre nätter från då han låg i graven och vi hamnar på den 4:e dagen i veckan, som brukar kallas "onsdag." Detta skulle innebära att Sabbaten som nämns i Johannes 19:31 var en högtidssabbat (den 15:e dagen i månaden på det osyrade brödets högtid) snarare än en veckosabbat. Detta skulle klart strida mot månsabbatsivrnarnas doktrin.

Men även om "tre dagar och tre nätter" var ett idiomatiskt uttryck och att Jesus dog på den sjätte dagen i

den veckan som hävdas av de flesta inom kristendomen, bevisar inte Skriften att Herrens Sabbat alltid varit den femtonde dagen i månaden att det verkligen skedde på 15:e dagen i månaden. Här har månsabbatsivrarna med eftertryck fastställt att den dogmatiska "Sabbaten är en Moed" som vi har talat om tidigare, som en person uttrycker det, de två "starkaste bevisen för att Sabbaten följer månen." Allt vi kan säga är att en sådan tröskel för att klargöra sanningen av en doktrin är alldeles för låg, speciellt för något så viktigt som att hålla det fjärde budet! Den grund på vilken vi gör uttalanden som om de vore ett "faktum" är mycket viktigt. Om någon gör ett sakligt påstående bör de verkligen ha bättre bevis som stöd för sitt uttalande. Även på sina två "starkaste bevispunkter," finns det verkligen inte mycket till underbyggnad i dem alls.

Så vilka Bibelord beskriver bäst den verkliga Sabbaten?

Ett reellt problem med månsabbatsläran är bristen på en tydlig förklaring från vilket ställe i Skriften man hämtar sin lära. Det skulle vara annorlunda om det fanns två Skriftställen som verkade stå i strid mot varandra och de försökte ta reda på vilket som verkade vara rätt. Men det finns helt enkelt ingenting i den veckovisa Sabbatens mönster som strider mot Skriften. Det går helt enkelt inte att läsa Sabbatsbuden i 3 Moseboken 23, eller 2 Moseboken 20 vid sidan av skapelseberättelsen, som kommer att föreslå en "Månsabbatslära." Det finns helt enkelt inga bud någonstans i Skriften som säger;

Dagen efter nymånen varje månad, skall arbete göras under sex dagar, men på den sjunde dagen är Herren din Guds Sabbat. Detta skall du göra i fyra veckor. Sedan, beroende på om den nya månaden har startat, skall du inte bedriva handel eller avlönat arbete under 1 eller 2 dagar. Sedan skall du återställa din vecka till att "Sex dagar skall arbete göras, men på sjunde dagen är en Sabbat" av högtilligt vilomönster.

Det är uppenbart att Herren aldrig sagt något sådant, men detta är det bud som de flesta månsabbatsfirarna följer. Det är ingenting annat än ett människopåfund eftersom det inte återfinns någonstans i Skriften. Låt oss komma ihåg vad Herren sa;

5 Moseboken 12:32

*Allt vad jag befäller er skall ni vara noga med att följa.
Du skall inte lägga något till det och inte ta något därifrån.*

Avsaknaden av en sådan befallning är enligt oss, mycket skadligt för månsabbatens lära. Det innebär i princip att vi måste anta att Herren trodde att folk redan visste om detta och alltid kom att följa det, så att han inte behövde förklara det igen. Men, om nu Herren förväntar sig att människor ska arbeta sex dagar och sedan hålla sabbat på den sjunde dagen under ett avbrottsfritt återkommande mönster, skulle det vara lätt att se att allt han behövde göra var att befälla oss att göra vårt arbete under dessa sex dagar och vila på den sjunde, ingen ytterligare förklaring skulle behövas. Och det är precis vad han gjort;

2 Moseboken 20:9-10

Sex dagar skall du arbeta och uträtta alla dina sysslor. Men den sjunde dagen är HERRENS, din Guds, sabbat. Då skall du inte utföra något arbete, inte heller din son eller din dotter, din tjänare eller tjänarinna eller din boskap, och inte heller främlingen som bor hos dig inom dina portar.

2 Moseboken 23:12a

Under sex dagar skall du utföra ditt arbete, men på sjunde dagen skall du vila.

2 Moseboken 31:15

Sex dagar skall man arbeta, men den sjunde dagen är en sabbat för vila, helgad åt HERREN. Var och en som utför något arbete på sabbatsdagen skall straffas med döden.

2 Moseboken 31:17

Den är ett evigt tecken mellan mig och Israels barn, ty på sex dagar gjorde HERREN himmel och jord, men på sjunde dagen upphörde han med sitt arbete och vilade.

2 Moseboken 34:21

Sex dagar skall du arbeta, men på sjunde dagen skall du vila. Också under plöjningstiden och skördetiden skall du ha vilodag.

2 Moseboken 35:2

Under sex dagar skall ni utföra ert arbete, men den sjunde dagen skall vara helig för er, en HERRENS sabbat för vila. Var och en som utför något arbete på den dagen skall dödas.

5 Moseboken 5:13-14

Sex dagar skall du arbeta och uträtta alla dina sysslor. Men den sjunde dagen är HERRENS, din Guds, sabbat. Då skall du inte utföra något arbete, inte heller din son eller din dotter, din tjänare eller tjänarinna, din ox eller åsna eller något av dina dragdjur, inte heller främlingen som bor hos dig inom dina portar, för att din tjänare och din tjänarinna skall få vila liksom du.

Om vi börjar utan några kreativa idéer och bara tar Skriften för vad den säger, utan att lägga till något, kan vi bara konstatera att Herrens Sabbat infaller på en avbrottsfri sjudagars, veckovis cykel. Det finns inte utrymme för några andra möjliga tolkningar. Sex dagar ska du arbeta och på den sjunde dagen ska du vila. För att ytterligare illustrera att ett återkommande mönster var avsikten från början, låt oss gå tillbaka till skapelsen och hitta Sabbaten som Herren själv instiftade. 1 Moseboken 1 beskriver som vi vet, sex dagar som Herren använde för att skapa himmel och jord. Var och en av dessa dagar bestod av "kväll och morgon." Herren sa att varje "kväll och morgon" var specifika dagar i veckan. När den sjunde dagen kom, sa Herren i 1 Moseboken 2, att han vilade från sitt arbete, välsignade och heligförklarade den dagen:

1 Moseboken 2:1-3

Så fullbordades himlen och jorden med hela sin härskara. På sjunde dagen hade Gud fullbordat sitt skapelseverk. Han vilade på sjunde dagen från hela det verk som han hade gjort. Gud välsignade den sjunde dagen och helgade den, ty på den dagen vilade han från allt sitt verk som han hade skapat och gjort.

När han senare gav de 10 budorden genom Mose sa han;

Exodus 20:8-11

Tänk på sabbatsdagen så att du helgar den. Sex dagar skall du arbeta och uträtta alla dina sysslor. Men den sjunde dagen är HERRENS, din Guds, sabbat. Då skall du inte utföra något arbete, inte heller din son eller din dotter, din tjänare eller tjänarinna eller din boskap, och inte heller främlingen som bor hos dig inom dina portar. Ty på sex dagar gjorde HERREN himlen och jorden och havet och allt som är i dem, men på sjunde dagen vilade han. Därför har HERREN välsignat sabbatsdagen och helgat den.

Lägg nu noga märke till vad Herren har sagt. Han välsignade och helgade en dag. Två gånger kallade han den för "sabbatsdagen" och två gånger kallade han den för "den sjunde dagen."

Begrunda detta ett ögonblick:

Det faktum att Herren välsignade och helgade en viss dag, visar tydligt att ett cykliskt mönster ska följas. Om det cykliska mönstret ständigt avbryts av extra dagar, försvinner den specifika dagen (den sjunde dagen)! Om Herren hade för avsikt att helga och välsigna den 8:e, 15:e, 22:e och 29:e dagen i månaden, skulle han behöva säga att han välsignat och helgat ett antal specifika dagar i månaden. Med andra ord skulle välsignelse och högtidlighållande ha varit ett flertal dagar under en månad, inte på en specifik dag, den sjunde dagen i veckan. Det faktum att det finns en dag som kallas Sabbat visar att man inte kan avbryta den veckan.

För att ytterligare illustrera detta, låt oss gå tillbaka till begynnelsen och se på saken ur Adam's perspektiv. Herren hade då skapat himmel och jord på sex dagar. Sabbaten var helgad och hade precis avslutats. Allt var vackert och perfekt. Men vad hände då? Följande dag är uppenbarligen en dag för att uppfylla Herrens befallning med att arbeta i trädgården. Om vi var Adam, vad skulle vi göra om sex kvällar och morgnar passerat? Självklart skulle vi hålla den sjunde dagen helig, den specifika dag som Herren befallde oss att hålla helig. Och sedan då? Vi har ytterligare kvällar och morgnar, så vad gör vi med dem? Det självklara valet är att vi arbetar sex ytterligare dagar och vilar på den sjunde. Den återkommande sjudagarsveckans cykel föddes från det ögonblick då Herren vilade på sjunde dagen och befallde människan att göra samma sak. Det är väl ganska tydligt och lätt att förstå.

Anta nu att Herren instiftade månsabbaten vid Skapelsen.

Efter tre veckor i en återkommande sjudagarsvecka med iakttagande av en viss dag som Herren kallar Sabbat och sex "kvällar och morgnar" hade passerat, vad gör vi då? Vi vilar igen på en viss dag, den sjunde dagen. Vad händer sedan? Det är där även månsabbatsfirarna har olika uppfattningar. Vissa säger att om vi var Adam skulle vi vila på den åttonde dagen och sedan på nionde dagen även om det inte vore nymåne. Men av vilken anledning? Detta passar inte in i något mönster som Herren bestämde vid skapelsen. Vi skulle inte längre hålla "sabbat" på den specifika dag som Herren befallt, den sjunde dagen. För att tillåta att detta mönster avbryts skulle vi behöva överge att hålla sabbaten på den specifika dag som Herren helgat, den sjunde dagen! Andra månsabbatsfirare skulle säga att Adam bara skulle behövt avstå från handel och/eller arbeta för pengar på den åttonde och nionde dagen. Men på Adams tid fanns det inte något att köpa eller sälja och det var sannerligen inte någon som betalade Adam för hans arbete.

I själva verket blir det med denna uppfattning så att Adam skulle ha återupptagit sin skötsel av Edens lustgård dagen efter sabbaten och skulle ha fortsatt sitt arbete i trädgården under 7 eller 8 dagar, sedan vilat på den nionde dagen. Det faktum att han kunde fortsätta att arbeta i trädgården i 7 eller 8 dagar bryter mot det mönster som Herren gav i 1 Moseboken. Den sjunde dagen passeras och ignoreras med denna förståelse av Sabbaten. Sanningen är den att Herren inte vilade två dagar och inte i tre dagar. Hans avsikt var inte att göra en halvdagsvila en dag eller två dagar efter den fjärde sabbaten i månaden.

Detta är ett människobud.

Herren gjorde en viss dag helig och bara en dag. Han arbetade i sex dagar och vilade på den sjunde. Det är hans befallning att vi skall följa detta när det gäller att bevara den heliga sabbaten;

2 Moseboken 20:11

Ty på sex dagar gjorde HERREN himlen och jorden och havet och allt som är i dem, men på sjunde dagen vilade han. Därför har HERREN välsignat sabbatsdagen och helgat den.

Det står "*Herren välsignade Sabbatsdagen och helgade den.*"

Lägg märke till att det **inte** säger "*Gud välsignade den sjunde dagen och ibland är de åttonde och*

nionde dagarna också helgade, beroende på om nymånen har visat sig ännu."

Det finns bara en dag i veckan som Herren helgade, och det är den sjunde dagen. Det finns inget sådant som en åtta- eller en niodagarsvecka. Om det vore så, skulle det mönster som etablerades vid skapelsen leda till total förvirring.

En sabbat kunde inte bara vara en dag, utan två eller möjligen tre dagar, vilket leder till att mönstret med en helig dag i veckan försvinner. Om man väljer att arbeta 7 eller 8 dagar gör det att den sjunde dagens helgelsemönster försvinner. I erkännande av denna motsägelse, har några månsabbatsfirare börjat hänvisa till de överblivna dagarna i slutet av månaden som "icke-dagar." Med andra ord, dagarna i slutet av månaden är egentligen inte dagar. De är bara ingenting.

Detta är naturligtvis inte mycket att säga om...

Men vi vet från 1 Moseboken 1 att en dag består av en kväll och en morgon. Dagarna i slutet av Herrens månader är också dagar med en kväll och en morgon, oavsett hur envist man än försöker ignorera det. Om två eller tre kvällar och morgnar passerar så de är verkligen "dagar." Vi kan inte bara sticka huvudet i sanden och låtsas att de inte finns, så att vi kan fortsätta att tro vad vi nu vill tro.

Begreppet att en vecka sträcker sig till 8 eller 9 dagar är lika främmande för Skriften som det är för oss idag. I själva verket är det en direkt motsägelse. På hebreiska är nummer sju och ordet som översatts till "vecka" båda förankrade i samma hebreiska grundverb som helt enkelt betyder "sju."

The Strong's Lexicon defines "week" (#7620) as:

7620 shabuwa` shaw-boo'-ah or shabuan {shaw-boo'-ah}; also (feminine) shbu.ah {sheb-oo-aw'}; properly, passive participle of 7650 as a denominative of 7651; literal, sevened, i.e. a week (specifically, of years):--seven, week.

Den teologiska Ordboken till det Gamla testamentet säger:

Shabua - sju, en vecka, veckohögtiden. Denna term förekommer tjugo gånger i GT, och anger alltid en period om sju. Ordet kommer uppenbarligen till oss från sheba och kan bokstavligt talat översättas som en "sju-period." Observera att denna hänvisning säger att "Shabua" är hämtat från "Sheba."

Ordet som översatts till "sju" genom alla skrifterna är "sheba."

7651 sheba` sheh'-bah or (masculine) shibrah {shib-aw'}; from 7650; a primitive cardinal number; seven (as the sacred full one); also (adverbially) seven times; by implication, a week; by extension, an indefinite number:--(+ by) seven(-fold),-s, (-teen, -teenth), -th, times). Compare 7658. "Shabua" is just another form of the same word. "Sheba" is translated "seven" over 350 times in the Scriptures. Clearly the word "week" cannot be separated from the number seven. The entire reason a "week" is called a "shabua" is because it always contains seven days. This being the case, a week cannot be 8 or 9 days.

Om vi läser i Teologisk Ordbok om Gamla Testamentet, betyder själva ordet som översatts till "vecka" bokstavligen "sju-period." Det skulle vara en klar motsägelse att på Hebreiska säga "en åtta dagars vecka" eftersom man bokstavligt talat skulle säga "en åtta sjudagars period." Precis som ett "dussin" alltid betyder tolv i vårt språk, betyder en "vecka" alltid sju i Hebreiskan. Därför är en 8 eller 9 dagarsvecka helt främmande för Skriften. Att skapa en sådan är att lägga till i Guds ord. Naturligtvis är deras lösning att inte räkna dessa dagar utan man kallar dem istället för "icke-dagar" eftersom det är allt de kan komma på. Deras svar är "dessa dagar är inte medtagna i beräkningen."

Men Skriften säger det motsatta. Skriften säger att en "kväll och morgon" är en dag.

Vi kan inte kalla en dag ingen dag, när Skriften säger att en dag består av en kväll och morgon.

Endast en av de dagar som de hänvisar till att vara en "icke-dag" kallas en "dag" i denna vers;

Haggai 1:1-2

I kung Darejaves andra regeringsår, i sjätte månaden, på första dagen (Yom) i månaden, kom HERRENS ord genom profeten Haggai till Serubbabel, Sealtiels son, ståthållare i Juda, och till översteprästen Josua, Josadaks son. Han sade: Så säger HERREN Sebaot: Detta folk säger: "Tiden har inte kommit, tiden att åter bygga upp HERRENS hus."

Med en sådan logik finns det 1-2 dagar i månaden då du inte ens lever inom ramen för en vecka. Med den 30:e dagen i månaden och den första dagen i månaden, upphör veckan! Dagar kommer och går, men då måste du låtsas som om de inte existerar. Sanningen är den att om en vecka är avbruten av extra dagar, håller vi inte längre Sabbaten på den sjunde dagen. Om vi bryter vi det mönster som Herren fastställt i skapelsen, går vi bort från Herrens exempel och håller Sabbaten på någon annan dag. Sabbaten skulle då inte längre vara på "den sjunde dagen." Månsabbatens anhängare väntar på dagen efter nymånadsdagen för att starta varje månadsvecka. Men om veckorna bestäms av månens faser, skulle detta innebära att Herren skulle ha behövt skapa jord och måne, lägga dem i en omloppsbanan och kanske vänta en dag efter nymånen innan den första veckan började! Men månen skapades inte och var inte given sin plats på himlen förrän på den 4:e dagen;

1 Moseboken 1:16-19

Gud gjorde de två stora ljusen, det större att härska över dagen och det mindre att härska över natten, likaså stjärnorna. Han satte dem på himlavalvet till att lysa över jorden, till att härska över dagen och natten och till att skilja ljuset från mörkret. Och Gud såg att det var gott. Och det blev afton och det blev morgon. Det var den fjärde dagen.

Så det fanns ingen sol som ens gav ljus på marken och ingen måne för att återspegla detta ljus på jorden (och därigenom skapa månens faser) förrän den 4:e dagen i veckan. Om vi tror att varje vecka bestäms av månens faser, skulle detta vara ännu en direkt motsägelse. Om Herren ville fastställa ett mönster av månsabbaten för att hålla oss till, så borde de mönstren funnits vid skapelsen. Varför skulle han då inte skapa världen efter en månadsfas och inte vila var sjunde dag utan istället vila på vissa dagar i månaden så att vi har en exakt modell av Sabbaten att gå efter? Naturligtvis kunde Herren ha skapat himmel och jord på ett ögonblick, men istället satte han begreppet "vecka" i rörelse så att vi skulle följa hans exempel i sex dagar och vila på den sjunde. Månsabbaten bryter mot detta mönster i slutet av varje månad genom att påstå att man kan göra fysiskt arbete sex dagar och vila på den 7:e, 8:e och möjligen även den 9:e dagen, eller utföra fysiskt arbete 7 till 8 dagar och sedan vila på den 9:e dagen.

3 Moseboken 23:3

Under sex dagar skall arbete utföras, men den sjunde dagen är vilosabbat, en dag för helig sammankomst. Inget arbete skall ni då utföra. Det är HERRENS sabbat, var ni än bor.

Det mest logiska och tydliga val här är att göra som Herren sagt. Arbeta sex dagar och vila på den sjunde. Detta är mönstret för oss i Skriften. Herren anger aldrig vissa dagar i månaden för hans regelbundna Sabbat, men en viss dag i månaden anges för var och en av hans högtidssabbater.

3 Moseboken 23:3-7

Under sex dagar skall arbete utföras, men den sjunde dagen är vilosabbat, en dag för helig sammankomst. Inget arbete skall ni då utföra. Det är HERRENS sabbat, var ni än bor.

Detta är HERRENS högtider, de heliga sammankomster som ni skall utlysa på bestämda tider: I första månaden, vid aftontiden på fjortonde dagen i månaden, är HERRENS påsk. Och på

femtonde dagen i samma månad är HERRENS osyrade bröds högtid. Då skall ni äta osyrat bröd i sju dagar. På den första dagen skall ni hålla en helig sammankomst. Ni skall då inte utföra något arbete.

Märk också att Herren behövde informera oss om att den första dagen i det osyrade brödets högtid, den 15:e dagen i den första månaden, var en dag när "inget vanligt arbete" fick att utföras. Om den 15:e dagen i varje månad redan är en regelbunden Sabbat, varför skulle han ens informera oss om att det är en dag av vila till att börja med? Den regelbundna sabbaten är ett minne av de sju skapelsedagarna. De heliga dagarna som är utspridda under hela året iaktogs som en minneshögtid till andra Herrens högtider, som t ex årsdagen av Israels barns utgång från Egypten. Men Sabbaten är given till oss för att komma ihåg världens skapelse och allt annat som Herren har gjort. Vi måste göra vad han gjorde och utföra alla våra arbeten på sex dagar, men vila på en viss dag, den sjunde dagen. Den dag som Jesus har helgat och begärt att vi "kommer ihåg" som en speciell dag, den sjunde dagen och vi ska "hålla den helig."

Hur ska vi då räkna till pingst eller Shavuot?

Ett ganska uppenbart problem med månsabbaten är hur den strider mot hur veckohögtiden ska följas. Vi ska räkna 7 Sabbater från Sabbaten under det osyrade brödets högtid. Detta blir då 49 dagar. Sedan kommer vi till 50 dagar om man räknar med dagen efter den sjunde Sabbaten.

3 Moseboken 23:15-16

Sedan skall ni räkna sju hela sabbater från dagen efter sabbaten, från den dag då ni bar fram viftofferskärven. Femtio dagar skall ni räkna, fram till dagen efter den sjunde sabbaten. Då skall ni bära fram ett nytt matoffer åt HERREN.

Låt oss nu titta och se om detta stämmer överens för en Månsabbatsfirare. De små siffrorna visar räkningen av 50 dagar från dagen efter sabbaten under det osyrade brödets högtid i Aviv, den första månaden.

1	2	3	4	5	6	7	8	
	9	10	11	12	13	14	15	<-- 1:a Sabbatsdagen.
	16 ₁	17 ₂	18 ₃	19 ₄	20 ₅	21 ₆	22 ₇	
	23 ₈	24 ₉	25 ₁₀	26 ₁₁	27 ₁₂	28 ₁₃	29 ₁₄	30 ₁₅
1 ₁₆	2 ₁₇	3 ₁₈	4 ₁₉	5 ₂₀	6 ₂₁	7 ₂₂	8 ₂₃	
	9 ₂₄	10 ₂₅	11 ₂₆	12 ₂₇	13 ₂₈	14 ₂₉	15 ₃₀	
	16 ₃₁	17 ₃₂	18 ₃₃	19 ₃₄	20 ₃₅	21 ₃₆	22 ₃₇	
	23 ₃₈	24 ₃₉	25 ₄₀	26 ₄₁	27 ₄₂	28 ₄₃	29 ₄₄	
1 ₄₅	2 ₄₆	3 ₄₇	4 ₄₈	5 ₄₉	6 ₅₀	7	8	

Som du kan se i denna kalender, passar veckohögtiden inte alls in i månsabbatens modell. I Skriften säger Herren att när vi räknar 50 dagar, kommer vi att räkna "till dagen efter den sjunde sabbaten." I ovanstående månsabbatskalender är det omöjligt för den 50:e dagen att vara "dagen efter den sjunde sabbaten." I själva verket, kan Pingst/Shavuot aldrig vara "dagen efter den sjunde Sabbaten" om vi håller oss till månsabbater. Månsabbatskalendern bryter återigen mot Skriften.

Vad händer om vi undersöker den historiska datna?

Historisk information kan vara till hjälp om vi försöker urskilja sanningen om något som inte verkar så klart för oss från Skriften. Även om vi tror att Skriften tydligt talar om att den sjunde dagens Sabbat alltid inträffar på den sjunde dagen, kan en undersökning i historiska verk i viss mån vara bra för den som ännu inte är övertygad. Månsabbatens efterföljare älskar att citera från några få encyclopediska referenser som säger att veckan var ursprungligen knutet till månkalendern. Om man förlitar sig på att dessa källor berättar om historiska data, kan vi faktiskt undra om månen hade någonting att göra med fastställandet av veckor över huvudtaget. Men sanningen är att de flesta av dessa referenser är mycket gamla och förlitar sig på teorier som har sin grund i att Bibeln inte var auktoritär och inspirerad av Gud.

Sådana artiklar skrivs vanligen av personer som har samma historiska data som vi har, men i allmänhet tror de inte ens på Skriften och anser Herren bara vara ännu en av de där "stamkrigsgudarna." Eftersom de inte tror på Skriften gör de uttalanden om att Sabbaten var ursprungligen knuten till månen. Detta beror på antagandet att Israels barn lärde sig att hålla Sabbaten från Babylon eller från några andra hedniska kulturer som kan ha använt månen som kalender. Men när man undersöker detta ämne ur ett historiskt perspektiv behöver vi inte gå längre än till den tidsperiod som Jesus Kristus levde under. Vi vet att han höll Sabbaten och vi vet att han höll den på samma dag som resten av judarna på den tiden;

Lukas 4:16

[Så kom han till Nasaret, där han hade vuxit upp.](#)

[På sabbaten gick han till synagogan som han brukade. Han reste sig för att läsa ur Skriften.](#)

Det första århundradets lärjungar gjorde på samma sätt:

Apostlagärningarna 17:2

[Till dem gick Paulus som han brukade, och under tre sabbater samtalade han med dem utifrån Skrifterna.](#)

Så egentligen är frågan om det fanns några ögonvittnena från det första seklet som kan upplysa oss om huruvida judarna på den tiden firade Sabbat efter månen eller återkommande den sjunde dagen i veckan. Går det att få ett tydligt svar på denna fråga? Absolut! För att kunna få ett entydigt svar kommer vi att undersöka Talmud, Döda havsrullarna, Josephus och olika romerska historiker och författare från den perioden.

1. Talmud

Först av allt tror vi inte på att rätta oss efter Talmud eller att se den som auktoritär för läran. Vi kommer inte att använda den för att tala om hur eller när man ska hålla Sabbaten, utan för att se ifall Messias var överens med Talmud om den veckovisa Sabbaten under det första århundradet av judendomen. Vi använder endast Talmud för att hjälpa oss förstå vad åsikterna under första och andra århundradet av judendomen faktiskt var. Talmud är en ganska tillförlitlig källa eftersom den trots allt var sammanställd omkring 130 år efter förstörelsen av templet och Jerusalem. Delar av den tjänar som en historisk referens till saker som pågick när templet fortfarande fanns kvar.

Talmud består av tre delar. Det är **Mishnah**, som är den centrala samlingspunkten för hela Talmud, **Gemara**, som är en kommentar till Mishnah och **Rashi** som är kommentarer till båda. Mishnah beskriver helt enkelt tron från det första århundradets judendom. Man talar ofta om två judiska akademiker vid namn Sammai och Hillel. De var ledare för två (ofta motstridiga) skolor, som kallades "hus". Hillel och Sammai levde från ca år 50 f.Kr till 50 e.Kr, så de levde under Jesu tid på jorden. Talmud beskriver över 300 meningsskiljaktigheter mellan de båda husen. Inom judendomen segrade

vanligtvis Hillels (Beth Hillel) över Sammai (Beth Sammai). Som du kommer att upptäcka beskriver Talmud ganska klart att månsabbaten inte iaktogs av Hillel, Sammai eller någon judisk person som levde under det första århundradet. I vårt första exempel, kommer vi att undersöka skillnader i uppfattningen mellan, Hillel och Sammai om vilken välsignelse som behövde läsas upp när "nymånen inföll på en sabbat."

Talmud

"R. Zera svarade: Den nya månen skiljer sig från en festival, eftersom i dess mening ingår en välsignelse om människolivets dagliga okränkbarhet. I morgonens och kvällens böner ingår också i den ytterligare bönen. Men har Sammai samma inställning om när den nya månen ska börja? Var det inte i själva verket undervisat; Om nymånen inföll på en Sabbat gällde Beth Sammais inställning. En person ska i sin extra bön avlägga åtta bekännelser men Beth Hillel fastslog att det bara skulle vara sju? Detta är verkligen ett problem." *Talmud - Mas. Eiruvin 40b.*

Om de nu skulle hålla månsabbaten, kvarstår det faktum att den nya månen aldrig kan infalla på en Sabbat eftersom månsabbaten aldrig är på den första dagen i månaden. Denna skillnad i uppfattning skulle inte ha varit möjlig om de höll månsabbaten. Vad vi närmast kommer att se är att Mishnah beskriver vad det första århundradets tempelpräster gjorde med icke-kött-delar av påskalammet;

Talmud

"*Mishnah*. Benen och senorna och inkråmet av påskalammet ska brännas på den sextonde dagen. Om den sextonde infaller på en Sabbat, skall de brännas på sjuttonde dagen, eftersom de inte får åsidosätta Sabbaten eller högtiden." (*Talmud - Pesachim 83a*).

Med månsabbaten finns det inget sådant som den sextonde dagen i månaden som infaller på Sabbaten. Detta är inte människor som försöker lista ut hur man passar in varje veckas Sabbat i Babyloniens liv, det är en referens till det första århundradets präster som absolut inte höll någon månsabbat. Detta är den praxis som iaktogs under tempeleran när Jesus och hans lärjungar levde. Det *Mishnah* registrerar är också följande regel när det gäller spisoffret;

Talmud

"*Mishnah*. En människa kan offra spisoffer bestående av sextio tiondelar och sätta dem i ett kärl om en annan människa sa: "jag tar på mig att erbjuda sextio tiondelar, fick han komma med dem i ett kärl. Men om han svarade: "jag tar på mig att offra sextioen tiondelar. Då måste han komma med sextio i ett kärl och den ena i ett annat kärl. Detta eftersom församlingen kommer den första dagen i lövhyddohögtiden när den infaller på en Sabbat med sextio-en tiondels som ett spisoffer. Det är då tillräckligt för en enskild att hans spisoffer är mindre än en tiondel av det som församlingen ger." (*Talmud - Menachoth 103b*).

Det är uppenbart att det är en uppgift om vad som hände på den tiden då templet fortfarande stod, för efter den tiden skulle det inte finnas någon plats att lämna offret. Med en månsabbat, finns det aldrig en tid när den första dagen av lövhyddohögtiden infaller på någon annan dag än sabbaten (femtonde dagen i den sjunde månaden). Judendomens praxis under det första århundradet medan templet fortfarande stod indikerar att de inte höll någon månsabbat. De hade Sabbat på den återkommande sjunde dagen i veckan precis som det var befallt i Första Moseboken kapitel 1, oberoende av månens cykel. Eftersom Jesus firade Sabbat tillsammans med resten av judarna under den perioden, deltog han aldrig i någon månsabbat. Det är en doktrin som inte verkar finnas i judendomen. Och Jesus är vårt exempel på hur man följer Torahn. Jesus är vårt exempel på hur man ska iaktta Sabbaten. Vi bör också nämna att om du någonsin studerat Talmud lite närmare, kommer du att få ett bestående intryck;

De diskuterade nästan om allting!

Något så stort som en förändring av när Sabbaten skulle firas bör åtminstone ha diskuterats någonstans. De diskuterade varje liten detalj i lagen! Avsaknaden av en sådan debatt talar sitt tydliga språk.

2. Döda havsrullarna och Josephus

Döda havsrullarna anses av forskare vara skrivna av Esseerna, en separat gren av det första århundradets judendom. I Dödahavsrullarna finns det ett antal extra-Bibliska rullar som förefaller belysa vad den här sekten trodde på och praktiserade. Att förstå vad de trodde kan vara till hjälp vid fastställandet av huruvida månsabbaten var något som iaktogs av huvudinriktningen inom judendomen på den tiden. I allmänhet är dödahavsrullarna oomstridda (även av månsabbatfirarna) och man vet att författarna av dessa rullar inte höll någon månsabbat.

Snarare visade de kalendariska rullarna att de iakttog en återkommande sju dagarsvecka per vecka cykel, oberoende av månens faser. Vi känner inte till någon som bestrider detta. De kalendariska rullarna och sångerna till Sabbatsoffret bekräftar detta. Naturligtvis säger månfirarnas lära i allmänhet att den judiska sekten hade fel om Sabbaten. Men i Josephus böcker talar han mycket om Esseerna. Josephus var den judiske historiker som skrev mycket om livet i Judeen under det första århundradet.

Han går i detalj in på hur Esseerna var annorlunda än alla andra. Han tar upp allt från hur Esseerna inte tog något med sig när de reste, eller hur de betraktade olja att vara oren.

I "*Wars of the Jews 2:119-161*," talar Josephus om dem i inte mindre än 2000 ord, som beskriver över 100 egenskaper i deras liv. Så nämde Josephus någonstans att de firade Sabbat på en dag som var annorlunda än vad resten av judendomen gjorde? Nej!

Wars of the Jews 2:147

Dessutom var de strängare än någon av judarna med att vila från sitt arbete på den sjunde dagen. De hade inte bara sin mat klar dagen innan, så att de inte gjorde sig skyldiga att göra upp eld på Sabbaten. De flyttade inte ens ett kärl från sin plats och inte heller vidrörde det. I detta går Josephus t.o.m. så långt som att säga att Esseerna var "hårdare än några andra judar med att vila från sitt arbete på den sjunde dagen." Låter det som om det fanns någon oenighet om när Sabbaten skulle firas? Är det inte märkligt att Josephus skulle nämna att Esseerna var strängare i sin vila från arbete på Sabbaten men inte brydde sig om att nämna att Essenerna höll Sabbaten på en helt annan dag än de andra judarna under den perioden?

Faktum är att om Esseerna höll Sabbat på en annan dag än resten av judendomen, skulle Josephus inte ha kunnat säga att de var ännu mer benägna att vila på den sjunde dagen till att börja med. Han skulle ha sagt att de vanligtvis vilade på vissa andra dagar. Det finns ingen dokumentation i dödahavsrullarna om att Esseerna skulle vara oense med andra grupper om när Sabbaten skulle firas. Det finns faktiskt ingen historisk urkund i någon judisk sekt som är oeniga om när Sabbaten skulle firas. En annan intressant notering är att Josephus talar om ett av de stora torn som byggdes i Jerusalem.

Wars of the Jews 4:582

Det sista tornet var uppfört ovanför den övre delen av Pastophoria, där naturligtvis en av prästerna stod och gav en signal i förväg med en basun vid början av den sjunde dagen i skymningen och även på kvällen när dagen var över, som en signal till folket när de skulle sluta arbeta och när de skulle gå tillbaka till arbetet igen. Josefus säger alltså att en basun ljöd i början av varje sjunde dag för att markera när folk skulle sluta arbeta och när de skulle återgå till arbetet. Som en intressant sidnotering, stämmer arkeologiska fynd med Josephus' kommentarer om basunens signaler;

"När vi utgrävde den vackert stenlagda Herodiagatan intill den södra väggen och nära den

sydvästra hörnet av inneslutningens vägg, hittade vi ett särskilt stor kvaderstensblock. På insidan fanns en nisch där man kunde stå, speciellt om kvaderstensblocket anslöt sig till ett annat, vilket skulle utvidga nischen. På utsidan var en omsorgsfullt och elegant inristad Hebreisk inskrift: *LBYT HTKY 'H LHH [RYZ]*;

"Till platsen för basunens klang (deklaration)". Om översättningen av ordet "deklaration" är korrekt, fortsatte troligvis resten av den saknade delen av Skriften med att berätta mer om den deklarerande början och slutet av Sabbaten. Stenen hade störtat ner under den Romerska förstörelsen av Templet till gatan nedanför där den hade legat i nästan två tusen år tills vi hittade den.

Den måste ursprungligen ha kommit från tornet i sydvästra hörnet av Tempelberget. Från en plats på toppen av tempelkammaren skulle en präst blåsa i basunen på sabbatens afton för att avisera Sabbatens ankomst och upphörande av allt arbete och följande kväll tillkännage slutet av Sabbaten och ett återupptagande av arbetet. Hela staden var synlig från den här platsen på sydvästra hörnet av Tempelberget. Det kraftfulla ljudet från basunen kunde nå de mest avlägsna områdena i staden.

Ett sådant sceneri berättadess av Josephus i hans arbete;

The Jewish War. (IV, 582)." Editor, H. S. 2004; 2004. BAR 06:04 (July/Aug 1980).

Biblical Archaeology Society

Josephus skriver även om att Agatharchides, en grekisk historiker från 2:a århundradet f.Kr, som skrev något mycket intressant om Ptolemaios nederlag i Jerusalem.

Mot Apion 1:208

"När Agatharchides hade sin utgångspunkt i den här historien och hade gjort narr av Stratonice för hennes vidskepelse, gav han ett liknande exempel på vad rapporterats om oss, och skriver då;

"Det finns ett folk kallat judar och de bor i en stad, den starkaste av alla andra städer.

De som bor där kallar staden Jerusalem och är vana att vila på var sjunde dag. Under denna dag gör de ingen nytta i sina armeér, inte heller beblandar de sig med djurhållning och tar inte heller hand om eventuella livsfrågor, men sträcker ut sina händer på sina heliga platser och tillber till aftonen. Och det hände sig, att när Ptolemaios, Lagus son, kom in i denna stad med sin armé, iakttog dessa män denna galna sed som var deras. Istället för att bevaka staden drabbades landet att underkasta sig en bitter herre och deras lag har öppet visat sig tillämpa en dåraktig praxis."

Ptolemaios var Alexander den stores general som tog över Jerusalem i 332 f.Kr. Vi kan se att judarna inte försvarade sig eller tog till vapen på Sabbaten, som var "den sjunde dagen." Om vi skulle beskriva månsabbatsfirarnas sed att hålla sabbaten kan vi verkligen inte beskriva deras Sabbat som något som hålls "var sjunde dag." Vi vill bara nämna att judarna höll sabbaten på vissa bestämda dagar i månaden. Därför är det ganska uppenbart att Josephus beskrev en praxis som kom till "i begynnelsen" när Gud skapade under den första veckan. Det innebär att vila var sjunde dag, utan något månadsavbrott.

3. Romerska historiker och författare

Det verkar finnas en ökande trend bland månsabbatsfirarna att betrakta folk som håller en återkommande veckovis sabbat som "Saturdaysfirare."

Man tror att de följde en hednisk romersk vecka snarare än den vecka som finns i Skrifterna.

Sanningen är den att judarna inte ville att den heliga Sabbaten skulle kunna sammankopplas med "Saturnus", en avgud som inte alls hade något att göra med judendomen. Namnet "Saturday eller Saturnus dag" har sitt ursprung i avgudadyrkan och kommer inte från judarna. Där vi på 119 har vårt huvudkontor i Costa Rica kallas lördagen för sabado". En stor del av Latinamerika består av sefardiska

judar i diasporan. "Sabado", språkligt sett, kommer från det hebreiska ordet, " Shabbat " eller "Sabbat". Det engelska ordet för "Saturday" kommer från det latinska "Saturnus dag" och är i själva verket mycket avgudacentrerat. Judarna har tydligt sett den sjunde dagen i veckan som "Sabbaten." Men när det gäller att avgöra huruvida judarna under det första århundradet firade Sabbat på månsabbaten eller inte, eller som vi tror att de firade Sabbaten återkommande varje veckas sjunde dag, kan finna mycket hjälp genom att undersöka de romerska historikerna och andra författare.

Genom godkännande från månsabbatsfirarna och tydligt historiskt konstaterat, följde inte romarna månens faser när de fastställde veckor eller månader. Av den anledningen kan vi titta in i romerska historikers skrifter och andra författare för att se om romarna jämförde den judiska Sabbaten med deras "Saturday, eller Saturnus dag." Om de knöt ihop Sabbaten med deras Saturnus dag i det första århundradet eller innan, skulle detta vara obestridliga bevis för att den judiska veckan och den romerska veckan båda höll varje veckas återkommande cykel. Som vi kommer att se är det ingen tvekan om att romerska historiker och andra författare uttryckligen och vid upprepade tillfällen genom åren ansett att den judiska Sabbaten som är sammankopplad med den sjunde dagen av den romerska veckan, är en upprepad sjudagars cykel, oberoende av månens faser.

70-84 e.Kr

Frontinus, en romersk soldat som levde från ca 40-103 e.Kr, skrev en bok om militär strategi som kallas Strategematicon 84 e.Kr. I den skriver han: *"Den vördade Augustus Vespasian angrep judarna på Saturnus dag, en dag då det är syndigt för dem att göra affärer."* Frontinus Stratagem 2.1.17. Den ursprungliga latinska versionen av denna bok heter "Saturnis," vilken bekräftar att romarna sammankopplade Sabbaten med deras "Saturnus" som är den sjunde dagen i veckan. Detta är med all säkerhet varifrån det romerska Saturday har sitt ursprung, Saturnus dag. Sedan denna bok skrevs, bara 14 år efter Vespasian's (Titus") förstörelse av Jerusalem, är detta uppenbarligen mycket starka historiska bevis av direkta ögonvittnen från det första århundradet som sammankopplar Sabbaten med den återkommande romerska sjudagarscykeln.

63 f.Kr. - 229 E.Kr

Cassius Dio, en romersk historiker som levde från ca. 155 - 229 e.Kr, skrev med hjälp av historiska annaler i det romerska imperiet om tre strider som romarriket hade med judarna. Det första slaget var under en tid när Hyrcanus II och Aristobulus II, två Maccabeéiska bröder, var engagerade i en tvist om vem som skulle härskas. Romarna, med hjälp av de åtgärder som vidtagits av Pompeji, kom in och avgjort tvisten, genom att ta parti med Hyrcanus. Samtidigt som det talas om Pompejistriden, omnämns också Sabbaten. Detta skedde år 63 e.Kr:

"För att vara på den säkra sidan, intog han utan problem den största delen av staden, eftersom han fick hjälp av Hyrcanus. Men själva templet som den andra parten hade ockuperat, övervann han endast med svårighet. För det var en hög och befäst mur av sina egna och om de hade fortsatt att försvara den lika kraftfullt alla dagar, kunde han inte ha tagit den i besittning. Så de gjorde en utgrävning av Saturnus som de kallade Saturnus sju dagar och genom att inte bedriva något arbete under dessa dagar, gavs romarna en möjlighet i detta uppehåll att genomföra sin idé att riva ner muren. Det sistnämnda, om lärandet av vidskeplig vördnad för deras tro, gjordes inga allvarliga försök resten av tiden, men under dessa dagar, när de kom runt i följd, misshandlade de kraftigt murarna. Därför fångades försvararna in på Saturnusdagen, utan att göra något motstånd och all rikedom blev plundrad. Riket gavs till Hyrcanus och Aristobulus fördes bort."

Cassius Dio Roman History 37.16.1-4

Romarna utnyttjade det faktum att judarna inte arbetade på sabbaten. När var då Sabbaten?
Den veckovisa Sabbaten sammanföll med de romerska " Saturnusdagarna."

Den andra striden som Cassius Dio skrev om försigick 36 e.Kr, och den ledde till att den förste konungen Herodes fick komma till makten.

"Judarna hade verkligen åsamkat stor skada för romarna, men de hade inte lidit mycket själva. De första av dem som togs tillfångna var de som kämpade för sin Guds område under hela den dagen, den dag som även kallas Saturnusdagen. Så stor var de i sin hängivenhet till sin tro, att de första som hade blivit erövrade tillsammans med templet, blev frisläppta av Sosius när Saturnusdagen kom, för att gå upp till templet och utföra alla sedvanliga ceremonier tillsammans med resten av folket. Dessa människor anförtrodde Antony en viss Herodes att styra över, men Antigonos lät han binda vid ett Kors där han piskades, ett straff ingen annan konung hade fått utstå av romarna och därefter dräpte de honom." Cassius Dio Roman History 49.22.4-6

Observera att Cassius Dio rapporterar att judarna utförde "sedvanliga ceremonier" i templet på den dagen som även kallas "Saturnusdagen." Detta pekar på att Sabbaten inte bara var en dag som kallades "Saturnusdagen" under hans livstid, utan den kallades " Saturnusdagen" ända tillbaka till år 36 f.Kr, d v s långt innan Jesus var född i Betlehem. Sedan säger han att Jerusalems förstörelse 70 e.Kr, skedde på Sabbaten, som han återigen kallar "Saturnusdagen."

70 - 229 CE

Jerusalem förstördes på själva Saturnusdagen, den dag som även judarna har störst vördnad för? Från den dagen var det bestämt att judarna som fortsatte att iaktta sina urgamla seder borde betala en årlig tribut bestående av två silverpenningar till Jupiter Capitolium. Till följd av denna framgång fick båda generalerna titeln kejsare, men inte Judaicus, även om alla andra utmärkelser som utdelades i samband med en magnifik seger, inklusive triumfbågar, röstades fram till dem.

Cassius Dio Roman History 65.7.2.

Så hans rapport betygar att judarna firade Sabbat på "Saturnusdagen" från år 63 f.Kr fram till det datum detta skrevs, alltså inte senare än 229 e.Kr. Hans rapport stämmer även med Frontinus" beskrivningar av striden 70 e.Kr.

Ca 100 e.Kr

Historikern Cornelius Tacitus (ca 56 - ca 117e.Kr), antyder att judarna firade Sabbat av bekvämlighet och sammankopplade Sabbaten med den romerska idoldyrkan av Saturnus;
De sägs ha avsatt den sjunde dagen för vila, eftersom den dagen gjorde slut på deras problem. När de senare fann sysslolöshet förföriskande, gav de upp det sjunde året likaväl som lättjan. Andra hävdar att de gjorde detta för att hedra Saturnus. Antingen på grund av att deras religiösa principer härleddes från Idaeï som troddes ha fördrivits av Saturnus och blivit förfäder till det judiska folket. Annars på grund av de sju olika konstellationerna som styr människors liv, där Saturnus rör sig i det översta skiktet och utövar särskilt inflytande, även på de flesta av de himmelska kropparna att flytta runt sina banor i multipler av sju. From The Histories, Book V.

Det faktum att hedningarna förknippade Sabbaten med Saturnus visar att den romerska veckans Saturnusdag (Saturday) var konkurrent med vad Herren kallar Sabbatsdagen. Tacitus var ett ögonvittne

från det första århundradet som inte hade "orent mjöl i påsen" när det gällde att Sabbaten borde iakttas. Han skrev detta bara 30 år efter förstörelsen av templet i Jerusalem.

28 f.Kr. till 1 e.Kr.

Tibullus, en latinsk Poet som levde från 54 - 19 f.Kr refererade till Sabbaten i en av sina Elegier. Poeten är citerad av J. Hugh Michael i sin tidning med titeln "Den judiska Sabbaten av en Latinsk klassisk författare." I denna tidningsartikel skriver han;

"Tibullus ger oss igen en glimt av Sabbatens påverkan på romarna. Poeten, sjuk i ett främmande land, klagar över sin ensamhet, varken mamman eller systrarna fanns där för att ta hand om honom, inte heller Delia, hon som hade kontaktat alla gudar för att han skulle få lämna staden. Tibullus säger: Alla utlovade en återvändo, men ändå kunde ingenting få henne att hålla tillbaka tårarna och sorgen inför min resa. Även när jag, hennes tröstare, efter att jag tagit mitt avskedstal, sökte fortfarande i min oro för skäl till dröjsmål och försening. Antingen var fåglar eller onda ord omen för mina förevändningar, annars var det den heliga Saturnusdagen som försinkade mig.

(Book I, Eleg. iii 13-18 in Postgate's translation in the Loeb Classics.)

Den dag som poeten talar om var naturligtvis lördag, eller som Postgate beskriver det; *"den judiska sabbaten, på vilken inget arbete skulle utföras."*

Det är underförstått att oviljan att ge sig ut på en resa på Sabbaten inte var ovanligt bland invånarna i Rom. Tibullus räknar upp de vanligaste orsakerna till uppskjutandet av resor som han bara var alltför redo att utnyttja." *The American Journal of Semitic Languages and Literatures, Vol. 40, No. 2. (Jan., 1924), pp. 117-124.*

Det är intressant att Romarna skulle ha någon oro alls om resande på sabbaten.

J. Hugh Michael refererar en annan skrivelse av poeten Ovid som levde från 43 f.Kr. till 17 e.Kr: *Ännu mer imponerande är vittnesbördet från, Ovid. I "Ars Amatoria" instruerar han en ung Romare som var angelägen om att hitta ett föremål för sin kärlek om hur han skulle gå tillväga i sitt sökande. Frågan behöver inte ta honom långt bort, det fanns ingen brist på lämpliga tärnor i Rom. Poeten anger även de delar av Rom där frågan om den kärlekskranka ynglingens försök sannolikt skulle krönas med framgång; Han bör inte försumma "Adonis hyllningssång till Venus, eller att iaktta den sjunde dagen som de Syriska judarna iakttog som helig."*

Den första delen av dessa instruktioner kan bara betyda att ynglingen bör besöka Venustemplet när hennes sorg för Adonis firades på årsdagen av hans död. Likaså måste den andra delen tyda på att han skulle närvara vid Sabbaten som firades i den Judiska synagogan. Är det möjligt att få ut någon annan innebörd av rådet till ynglingen annat än att han inte borde missa att fira den sjunde dagens Sabbat hos de Syriska Judarna? Och vad är innebörden i det råd om att romerska tärnor brukade närvara vid dessa högtider? Det är inte svårt att tro att det var poetens avsikt att den unge Romaren skulle bli förälskad i en judinna!

The Jewish Sabbath in the Latin Classical Writers. J. Hugh Michael Victoria College, Toronto, Canada. The American Journal of Semitic Languages and Literatures, Vol. 40, No. 2. (Jan., 1924), pp. 117-124.

Det arbete som J. Hugh Michael hänvisar till är *Ars Amatoria*, som skrevs ca 1 f.Kr. Det är således uppenbart att Romarna på något sätt sammanknippar den sjunde dagen av den Romerska veckan med Sabbaten. Men var Sabbatsfirandet verkligen knuten till deras kultur?

119 e.Kr

Sabbaten verkar vara nära sammanknippad med varje veckas cykel för det första århundradets Romare. Detta framgår av Suetonius skrifter. Suetonius (ca. 69 f.Kr – 130 e.Kr) var en Romersk historiker som skrev "*Lives of twelve Caesars*" 119 e.Kr.

När han beskriver kejsar Tiberius liv (14 – 37 e.Kr), skrev han;

"Grammarians Diogenes, som används till att föreläsa var Sabbat på Rhodos, skulle inte tillåta Tiberius när han kom för att lyssna på honom mitt i veckan, utan skickade ett meddelande med en av hans slavar, att de skulle skjuta upp det till den sjunde dagen. När den här mannen väntade vid kejsarens dörr i Rom för att betyga sin vördnad, tog Tiberius ingen ytterligare hämnd än att bjuda honom tillbaka sju år senare." Suetonius The Life of Tiberius 32.2

Rhodos var ett stort lärocenter för Romerska familjer. Det är intressant att den sjunde dagen refereras till som Sabbat" (Latin: Sabbatis) i Romersk litteratur, i synnerhet när det är skrivet av hedniska historiker som var den Romerska kejsarens sekreterare under en viss tid (Wikipedia om Suetonius). Det ser ut som om J. Hugh Michael's hänvisningar till Romerska poeter, liksom denna hänvisning till Suetonius, är en stark indikation på att den sjunde dagens Sabbat hade blivit mer bundet till det Romerska samhället än de flesta människor inser. Kanske detta är en av anledningarna till att Josephus sa;

"Massorna har för länge sedan visat en stark vilja att följa våra religiösa seder och det finns inte en stad, där inte Greker eller Barbarer, inte en enda nation inte följer vår sed att avstå från arbete på den sjunde dagen. Vår sed att fasta, tända ljus och många av våra rekommendationer i fråga om livsmedel följs också och har även spridit sig. Apion 2:282-283.

Med tanke på detta verkar det för mig som om Romarna återkommande följde judarnas sjudagarsvecka och inte tvärtom. Under fem århundraden eller längre hade Romarna en åtta dagars vecka med de dagar som anges i alfabetet A-H. De höll inte en sjudagarsvecka innan de kom i kontakt med Sabbaten som judarna höll i de tidiga århundradena f.Kr. Det faktum att de namngav dagarna i veckan efter olika planetariska avgudar bevisar inte att de hade sitt ursprung i den återkommande sjudagarsveckan. Namngivning av dagarna efter planetariska avgudar verkar ha sitt ursprung i antingen den Babyloniska eller Hinduistiska civilisationen, inte från den Romerska. Så om du är en månsabbatsanhängare, är den uppenbara frågan; Om judarna i det första århundradet höll månsabbaten och först senare övergick till den så kallade "Romerska veckan," varför säger då det första århundradets Romare att den judiska Sabbaten är på " Saturnus dag" (lördag)? Det självklara svaret på frågan är att det första århundradets judar, däribland Jesus Kristus och hans lärjungar, höll samma återkommande sjudagarsvecka som Romarna. Det är ett historiskt faktum att samma vecka och dagssekvens fortfarande finns i dag och har inte ändrats. Herren har bevarat sitt heliga Sabbat!

Slutsats

Historiskt sett tror månsabbatsfirarna att månsabbaten iaktogs under första århundradets judendom, men förlorade lite tid efter förstörelsen av templet i Jerusalem. Men även om man struntar i alla bevis för motsatsen, verkar det helt omöjligt för alla Sabbatsfirare, spridda över hela världen, att samtidigt avstå från en förment "månsabbat", helt utan spår av bevis för en sådan dramatisk förändring.

En tydlig historisk post är att judarna under det första århundradet firade Sabbat precis som vi, under en återkommande sjudagarsvecka. Skriftmässigt kan du se detta alltifrån 1 Moseboken till Uppenbarelseboken, men du kommer inte hitta en enda befallning att hålla "månsabbat." Precis som Herren har sett till att hans inspirerade Ord inte gick förlorat i antiken, skyddade han även sin heliga Sabbat. Adam firade den, Noa firade den, Abraham, Isak och Jakob firade den. Joshua, de rättfärdiga domarna och

konungar firade den.

Guds profeter firade den, de återvändande flyktingarna som var mycket noggranna med sitt sabbatsfirande firade den och vi vet att Jesus och hans lärjungar också firade den, vilket bevisar att Herren bevarat sin Sabbat upp till det första århundradet e.Kr. Samma sak gäller idag. Herren har bevarat sitt ord, sitt namn och sin Sabbat för oss idag.

Vi vill också gärna presentera vissa frågor och svar om månsabbaten.

1) Förklara Hesekiel 46:1 - hur kan porten öppnas och stängas på samma gång?

Detta bygger på antagandet att det alltid måste vara sex på varandra följande arbetsdagar utan avbrott. Men om du håller dig till månsabbaten eller den veckovis återkommande sabbaten, kommer de sex arbetsdagar att avbrytas av den högtid som den sista dagen i det osyrade brödets högtid, som infaller den 21:a dagen i den första månaden och försoningsdagen, som infaller på den tionde dagen i den sjunde månaden. Poängen var att portarna skulle öppnas när människor samlades för att tillbedja. Sabbaten och nymånen är vanliga undantag för att porten stängdes, men det finns andra undantag oavsett om du tror på den återkommande veckovisa Sabbaten. Hesekiel 46 bevisar ingenting på något sätt.

2) Hur anknyter profetian i Klagovisorna 2:6 till sabbaten och högtiderna?

De hade blivit bortglömda i "TSION" eftersom de bortfördes i fångenskap, det är det som det sörjs över i Klagovisorna.

3) Varför kunde de inte vänta på att Sabbaten och nymånen var över i Amos 8:5 om vi nu kan köpa och sälja vid nya månar?

Amos talade om den sjunde nymånen på året, vilket är Basunklångsdagen. Det är den enda nymånadsdagen i Skriften där arbete är uttryckligen förbjudet, så Amos refererar med all säkerhet till detta.

4) Förklara de dagliga offren för Sabbater och nymånader; 3 Moseboken 28: 4-15; Varför finns det inga bestämmelser för nymånadsoffer som infaller på Sabbaten eller Sabbatsoffer som infaller vid nymåne?

Det behövdes inte. Man skulle bara framföra det offer som var befallt för den dagen, oavsett vilken dag det var.

5) Vänligen förklara Amos 5:25-27. Vem är Sikkuth och Kiyyun och exakt vad är denne mäktige astral (stjärngud) och hur hänger det ihop med Saturnusdagen?

Kiyyun var en Babylonisk avgud. Men firade inte de en månvecka? Enligt vår mening är detta inte relevant för någonting. Romarna råkade kalla den sjunde dagen i veckan för " Saturnus dag", men judarna kallade den alltid "Shabbat."

6) När Herren befalldes dem att marschera runt Jerikos murar under sju dagar, skulle inte det ha kränkt Sabbaten?

Nej. Kom ihåg om forntida städer i Israel i allmänhet bara upptog ett litet landområde. Davids Jerusalem var endast ca 12 hektar i storlek och hade en befolkning på omkring 2000 personer. Det ökade så småningom till cirka 32 hektar i storlek under Salomos regering med en befolkning på omkring 5000. Arkeologiska fynd indikerar att Jeriko var ganska liten i storlek: "arkeologiska utgrävningar visar på att murarna runt forntida Jeriko omfattade ett område på ca 5 till 6

hektar." (John Garstang, "The Walls of Jericho. The Marston-Melchett Expedition of 1931," PEFQS 1931, p. 186).

I ljuset av detta skulle en person som vandrade runt Jerikos murar inte skulle behöva gå mer än max ca 700 meter. Den traditionella "sabbatdagsresan" som nämns i Apostlagärningarna 1:12, är ca 1000-1200 meter.

*Vi hoppas att du har haft utbyte av denna undervisning och kom ihåg, pröva allt!
Vidoeversionen av denna och annan undervisning hittar du på; www.testeverything.net*

Shalom, och må Herren välsigna dig när du vandrar vidare i hela Guds fullkomliga Ord.

EMAIL: Info@119ministries.com

FACEBOOK: www.facebook.com/119Ministries

WEBSITE: www.TestEverything.net & www.ExaminaloTodo.net

TWITTER: [www.twitter.com/119Ministries#](https://twitter.com/119Ministries#)